Ministerie van Defensie

Aan	MINDEF
Van	DGB
Afgestemd met	CDS, DCO, HDFC, DJZ, BZ
In afschrift aan	STASDEF, MBZ, MBHOS

TER BESLISSING

Datum
6 mei 2024

Onze referentie
BS2024014942

Opgesteld door
[redacted]@mindef.nl

Aantal bijlagen
2

Nota

Verlenging Nederlandse bijdrage aan *enhanced Forward Presence* in Litouwen tot eind 2026

Aanleiding

Nederland (NLD) neemt sinds 2017 met circa 300 militairen per rotatie deel aan *enhanced Forward Presence* (eFP) in Litouwen (LTU). Deze missie draagt bij aan de afschrikking van Rusland (RUS) en de verdediging van het NAVO-bondgenootschap. In 2021 is het nationale kader verhoogd van maximaal 270 pax naar maximaal 350 pax en verlengd tot eind 2024.

Geadviseerd besluit

- U wordt geadviseerd in te stemmen met de verlenging van de Nederlandse bijdrage aan eFP in LTU met twee jaar tot en met 31 december 2026.
- U wordt geadviseerd in te stemmen met de verzending van bijgevoegde kamerbrief waarin dit besluit wordt toegelicht (bijlage 1), uiterlijk te verzenden op 6 mei 2024.
- U wordt geadviseerd in te stemmen met bijgaande blauwe brief aan uw Litouwse collega (bijlage 2), uiterlijk te verzenden op 6 mei 2024.

Kernpunten

- Er worden geen operationele wijzigingen of wijzigingen aan het nationaal kader voorgesteld met deze verlenging. De verlenging wordt voorgesteld op basis van dezelfde overwegingen als de voorgaande verlenging van deze inzet in 2021, waarbij geldt dat de Russische dreiging hoger is dan destijds.
- De activiteiten dragen bij aan de verdediging van het NAVO-bondgenootschap, afschrikking van Rusland en geruststelling van Litouwen en (indirect) omliggende landen.
- Deze inzet verhoogt de geoefendheid en interoperabiliteit van de Nederlandse krijgsmacht. Tevens worden waardevolle ervaringen en kennis opgedaan over de dynamiek aan de oostflank van het NAVO verdragsgebied, het opereren binnen een context van (hybride) dreiging, zoals de omgang met elektronische oorlogsvoering, desinformatie en het verhogen van de weerbaarheid tegen inlichtingenoperaties.
- De flexibele inzet voor eVA/AS-activiteiten is ingestoken vanuit de operationele beperkingen op het gebied van beperkte opstelplaatsen en beperkt beschikbare *force protection*. De flexibele inzet zal worden ingezet wanneer de behoefte daarvoor ad hoc door de NAVO wordt gesteld en de randvoorwaarden voor uitvoering op dat moment kunnen worden ingevuld.
- De *Stuurgroep Missies & Operaties* heeft positief geadviseerd voor de bekostiging van de verlenging van de Nederlandse bijdrage aan eFP Litouwen vanuit het BIV, na toets aan de BIV-criteria.
- De implementatie van het *NATO New Force Model* heeft mogelijk consequenties voor de financiële dekking van deze inzet. Vooralsnog zal de inzet worden bekostigd vanuit het Budget Internationale Veiligheid. Voor aanvang van de verlenging maakt het ministerie van Defensie inzichtelijk uit welke budgetpositie deze inzet wordt gefinancierd, in samenwerking met de relevante andere departementen.
- Tijdens uw werkbezoek aan de Baltische Staten op 6-7 mei 2024 kunt u dit besluit delen met uw ambtsgenoten.

Toelichting

Financiële overwegingen

De Nederlandse bijdrage aan eFP in Litouwen kost per jaar tussen de €34-36 miljoen (prijspeil 2023). In 2025/2026 zal naar verwachting een lichte verhoging gaat plaatsvinden vanwege en het andere type eenheid en de druk op het oefengebied. Elke raming over toekomstige activiteiten behelst in enige mate uit onzekerheden. De raming voor deze bijdrage aan eFP Litouwen is grover van aard omdat er geen militair advies vooraf gegaan, aangezien het een lopende inzet betreft. De raming is vooral gebaseerd op inzet uit het verleden.

Juridische overwegingen

- Voor de toezegging van nationale eenheden aan de snel inzetbare eenheden van NAVO is geen specifieke rechtsgrond benodigd. Voor de inzet van Nederlandse militairen op het grondgebied van Litouwen is toestemming van het gastland vereist. Deze toestemming is verkregen door de uitnodiging van Litouwen om in eFP te participeren.
- Nationaal staatsrechtelijk: voorgelegde inzet valt onder de 1e hoofdtaak en derhalve zijn artikel 100 van de Grondwet en het toetsingskader niet van toepassing.

Communicatie

Het verlengingsbesluit is nieuwswaardig. DCO bereidt communicatie en woordvoering voor, onder meer in de vorm van nieuwsbericht en sociale media uitingen.

Overwegingen Beleid/Overwegingen Uitvoering

- Door toenemende krapte op de beschikbare oefenterreinen ter plaatse, wijkt Nederland op dit moment al uit naar oefengebieden elders in Europa. In de komende jaren zal deze druk naar verwachting verder oplopen, waardoor naar verwachting ook de kosten (beperkt) zullen toenemen. Nederland draagt bij aan de zoektocht naar aanvullende oefenterreinen en –gebieden.

Informatie die niet openbaar wordt gemaakt

De gegevens van steller en ondertekenaar zijn gelakt vanwege de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

DE DIRECTEUR-GENERAAL BELEID